

Окрім того, існує бар'єр, який перешкоджає активно використовувати мобільні додатки під час викладання англійської мови. Це – низький рівень цифрової грамотності. Це переважно стосується викладачів та здобувачів освіти старшого віку. Вони здебільшого надають перевагу традиційним методам навчання, оскільки звикли до них, подекуди скептично ставляться до нововведень, тому не бажають змінювати нічого в освітньому процесі.

Утім, позитивні сторони використання інформаційно-комунікаційних технологій і різних гаджетів у процесі вивчення англійської мови переважають недоліки. Їх застосування є, безумовно, ефективним. Важливо лише навчитися правильно користуватися мобільними додатками і гаджетами. Світ невпинно розвивається, і ми маємо розвиватися разом із ним, не боячись змін та новацій.

Список використаних джерел:

1. Мороз Л., Ковалюк В., Масло І. Використання мобільних додатків у процесі вивчення англійської мови. *Інноватика у вихованні* : зб. наук. праць. Рівне : Рівненський державний гуманітарний університет, 2023. Вип. 17. С. 224-230. URL : <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iuu/article/view/514> (дата звернення: 15.04.2024).
2. Мобільний додаток BBC для вивчення англійської мови. 2019. URL : https://duikt.edu.ua/ua/news-1-525-7441-mobilniy-dodatok-bbc-dlya-vivchennya-angliyskoi-movi_kafedra-inozemnih-mov (дата звернення: 14.04.2024).
3. Найкращі мобільні додатки для вивчення англійської мови. 2022. URL : <https://speakwell.ua/blog/top-prilozheniya-dlya-izucheniya-angliyskogo> (дата звернення: 14.04.2024).
4. Пескова В. Найкращі додатки та сервіси для вивчення англійської мови. 2024. URL : <https://justschool.me/uk/blog/najkrashhi-dodatky-ta-servisy-dlya-vyvchennya-anglijskoyi-movy/> (дата звернення: 12.04.2024).

Муринович Н.Ю.,

асистент кафедри «Педагогіки, методики та менеджменту освіти»,
Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
murinovichnata@gmail.com

Синельник І.В.,

кандидат педагогічних наук, доцент, Національний технічний університет «Харківський
політехнічний інститут», професор кафедри фізики, м. Харків
iryna.synelnyk@khpі.edu.ua

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОФІЛЮ

У зв'язку зі швидким розвитком ІТ-індустрії виникає потреба в підготовці висококваліфікованих кадрів для роботи в цій галузі і фахівців, здатних забезпечити їх належну підготовку. Тому особливого значення набуває підготовка інженерів-педагогів комп'ютерного профілю, які можуть працювати як на інженерних посадах в сфері ІТ, здійснюючи розроблення, впровадження та обслуговування інформаційно-комунікаційних технологій, так і в сфері професійної освіти, здійснюючи навчання фахівців з інформаційних та комп'ютерних технологій. Але зміни запитів виробничої галузі до кадрового забезпечення в сфері ІТ є не лише кількісними, а в першу чергу, якісними, що обумовлено впливом низки чинників. В царині ІТ виникли і набувають поширення наукоємні технології – штучний інтелект, квантовий комп'ютинг, машинне навчання, системи з великим обсягом даних тощо, що вимагає відповідних змін у змісті освіти, в освітніх програмах, у підходах до навчання. Інформаційно-комунікаційні технології, програмне забезпечення, підходи до програмування, технології проектування в галузі комп'ютерної інженерії змінюються, інколи кардинально, протягом стандартного терміну підготовки фахівця в закладі освіти. Тому з'являється необхідність навчання протягом професійного життя, отже ІТ-спеціаліст має бути здатен навчатися самостійно або через додаткову освіту – відкриті університети та он-лайн курси, семінари, тренінги, марафони, беручи в них участь як учасник, і як тренер, що вимагає відповідної педагогічної обізнаності. Формальна освіта не завжди встигає адаптуватися до потреб галузі, тому паралельно до неї виникла система неформальної освіти в сфері ІТ:

провідні комп'ютерні фірми мають внутрішні системи підготовки та підвищення кваліфікації працівників, які функціонують в різних формах – від індивідуального менторства і коучингу – до академії. Викладачам в такій системі є працівники тієї ж фірми, ІТ-спеціалісти, що вимагає від них певної педагогічної компетентності. Всі ці зміни обумовлюють збільшення педагогічного складника в професійній діяльності інженера-педагога комп'ютерного профілю, незалежно від того, чи працює він як педагог, чи як інженер.

Здатність відповідати викликам і швидко реагувати на сучасні вимоги базується знанні теорії навчання, особливо в аспекті створення, впровадження технологій професійного навчання в галузі, що постійно змінюється. Дидактична діяльність є фундаментом для розроблення нової методики, нової технології, можливості оцінки її ефективності, організації нового навчання. Саме тому, формування дидактичної компетентності у інженерів-педагогів комп'ютерного профілю в сучасних вимогах є актуальним з академічної і практичної точки зору.

Проблеми формування дидактичної компетентності педагогів вивчались науковцями в різних аспектах. З'ясовано сутність поняття дидактичної компетентності, її структуру та функції (Атаманчук О.М., Бойко І.І., Гриньов В.Й., Заболотній О.А., Колесник Н.Є., Корнейко І.В., Тархан Л.З.). Сформувались підходи до тлумачення дидактичної компетентності як інтегрованої якості особистості (Атаманчук О.М., Бойко І.І., Гриньов В.Й., Заболотній О.А., Тархан Л.З.); як здатності до здійснення діяльності (Колесник Н.Є., Корнейко І.В.); як готовності до діяльності (Бойко І.І., Гриньов В.Й.). Але переважна кількість наукових праць стосується формування дидактичної компетентності вчителів загальноосвітніх шкіл. Для інженерів-педагогів такі фундаментальні дослідження проводились достатньо давно і переважно без конкретизації напрямів підготовки інженерів-педагогів, які мають свою специфіку. Тому, мета цієї роботи з'ясувати особливості формування дидактичної компетентності інженерів-педагогів комп'ютерного профілю.

Дидактична компетентність інженера-педагога є складником його професійної компетентності, її зміст і структура обумовлені вимогами професійної діяльності. Сутність дидактичної компетентності інженера-педагога визначається розумінням поняття «компетентність», змістом дидактики як одного з основних розділів педагогічної науки та її ролі у діяльності педагога сфери професійної освіти, змістом професійної діяльності інженера-педагога на інженерних посадах та в сфері освіти.

Аналіз нормативних документів системи освіти, які визначають зміст професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю, а саме: освітньо-професійної програми, навчального плану, силабусів навчальних дисциплін, – показав, що дидактична компетентність не зазначена безпосередньо як мета навчання студентів інженерно-педагогічних спеціальностей ІТ спрямування. З іншого боку, задекларовані цілі навчання, загальні та спеціальні компетентності, програмні результати навчання частково відповідають змісту поняття дидактичної компетентності, хоча і не беруть до уваги всіх її аспектів. Отже існує суперечність між підвищенням значення дидактичної компетентності в професійній діяльності інженера-педагога комп'ютерного профілю і недостатнім відображенням її в освітніх вимогах, що викликає *проблему* формування дидактичної компетентності в процесі професійної підготовки фахівців.

Дидактична компетентність формується в процесі професійної підготовки, в першу чергу, під час навчання дисциплін психолого-педагогічного циклу. Але згідно з освітньо-професійною програмою підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю відсутні освітні компоненти, безпосередньо спрямовані на формування дидактичної компетентності, а ті освітні компоненти, силабуси і робочі навчальні програми яких передбачають формування окремих її складників, зокрема Професійна педагогіка, Методика професійного навчання, Методологічні засади професійної освіти, Основи інженерно-педагогічної творчості, Педагогічна практика, мають невелику питому вагу. До того ж, зазвичай, вони мають дещо іншу мету, а формування дидактичної компетентності не є пріоритетною задачею. Отже, існує *проблема* визначення місця в структурі професійної

підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю освітніх компонентів, які забезпечать цілеспрямоване формування дидактичної компетентності.

Компетентність базується на досвіді, який формується з необхідності здійснювати діяльність у варіативних умовах і застосовувати знання, уміння та навички на практиці. Формування дидактичної компетентності майбутніх інженерів комп'ютерного профілю в освітньому процесі має передбачати можливість використання знань з дидактики при виконанні практичних завдань, передбачених різними дисциплінами психолого-педагогічного спрямування, в контексті навчання інформаційно-комунікаційних технологій. Тому *проблемою* є визначення дисциплін, послідовність вивчення яких згідно зі структурно-логічною схемою може забезпечити набуття досвіду дидактичної діяльності.

В структурі компетентності важливим компонентом є досвід діяльності, який набувається у нескінченно великій варіативності реальних ситуацій професійної діяльності. В освітньому процесі зазвичай моделюють типові ситуації, що виникають у виробничій діяльності (case-метод, аналіз конкретних ситуацій тощо), обмежена кількість ситуацій, які можуть бути створені в обмеженому в часі навчальному процесі, є також обмеженою. До того ж існує суперечність між колективним характером навчання і особистим характером професійного досвіду. Студент не набуває досвід як складник його компетентності, лише спостерігаючи за діяльністю інших. Отже виникає проблема інтеграції знань, умінь, навичок у компетентність.

Тому формування дидактичної компетентності майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю має бути спеціально організованим процесом, який має наскрізний характер і передбачає послідовність застосування компетентностей, опанованих в процесі фундаментальної підготовки, у спеціальних дисциплінах.

Таким чином, існує об'єктивна потреба у формуванні дидактичної компетентності у майбутніх фахівців сфери ІТ, обумовлена специфікою розвитку галузі. Формування дидактичної компетентності у майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю ускладнено через існуючі об'єктивні проблеми професійної підготовки. Тому для формування дидактичної компетентності необхідно теоретично обґрунтувати, розробити і впровадити спеціальну методіку, що має наскрізний характер, і забезпечує набуття студентами досвіду дидактичної діяльності.

Список використаних джерел:

1. О.М.Атаманчук. Дидактична компетентність майбутнього вчителя математики як основа готовності до реалізації професійної діяльності. / *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* – 2020. – Том 1 – №70. – с. 132 -136.
2. Ткачівська І. М. Формування дидактичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури / І. М. Ткачівська, Т. В. Серман, Г. В. Презлята // *Гірська школа Українських Карпат.* - 2022. - № 26. - С. 99-103.

Nykyropets S. S.
the senior English language lecturer,
Vinnytsia National Technical University,
fotinia606@gmail.com

IMMERSIVE LEARNING ENVIRONMENTS FOR THE ACQUISITION OF ENGLISH AS A SECOND LANGUAGE: AN ANALYTICAL REVIEW

The rapid globalization of our world has necessitated proficiency in English as a lingua franca, a requisite tool for international communication in academia, business, and diplomacy. This evolving landscape presents an urgent educational imperative: the effective acquisition of English as a Second Language (ESL). Traditional pedagogical methods, while foundational, often fail to fully address the multifaceted challenges of language acquisition, including cultural nuances, real-life conversational